

Jona's gebed(VII)

Prediking over Jona 2: 1- 5

'En Jona bad tot den HEERE, zijn God, uit het ingewand van den vis. En hij zeide: Ik riep uit mijn benauwdheid tot den HEERE, en Hij antwoordde mij; uit den buik des grafs schreide ik, en Gij hoordet mijn stem. Want Gij hadt mij geworpen in de diepte, in het hart der zeeën, en de stroom omving mij; al Uw baren en Uw golven gingen over mij henen. En ik zeide: Ik ben uitgestoten van voor Uw ogen; nochtans zal ik den tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen. De wateren hadden mij omgeven tot de ziel toe, de afgrond omving mij; het wier was aan mijn hoofd gebonden.

Liturgie:

Psalm 31 :

Psalm 119 : 79

Psalm 42 : 1, 2, 3, 4

Psalm 42 : 5, 6

Psalm 42 : 7

Schriftlezing Jona 2

Gemeente,

De laatste keer spraken wij over de zeelieden, die Jona overboord hadden geworpen en die tot hun grote verbazing zagen, dat de zee vanaf dat ogenblik stil werd. Zij vreesden met grote vreeze, brachten offers en beloofden geloften. Vooral werd onze aandacht bepaald bij het lot van de overboord geworpen Jona. Immers toen hij wegzank in de zee, beschikte de Heere een grote vis, die hem opslokte. Toen was Jona in de vis gedurende drie dagen en drie nachten. Bij het verblijf in de vis, bepaalt ons Jona 2. Het eerste verst zegt ons al onmiddellijk, dat Jona niet onberoerd bleef in de vis. En Jona *bad*, zo lezen wij. Dat is wat anders dan slapen. Want bidden en slaperigheid sluiten elkander wel ten enenmale uit. Immers op het schip lag Jona te slapen, hoe groot de nood ook was. Maar nu is hij aan zijn nood en verlorenheid ontdekt. Wonderlijk is dat! Toen hij alle tijd had om te bidden, had hij er geen behoefte aan. Toen zweeg en twistte hij met God. Maar nu in zijn uiterste nood roept hij tot de Heere zijn God. O die behoefeloosheid en die biddeloosheid van het hart! O dat afzwerfen van de gedachten en het verstrooid zijn van de aandacht!! Wie van de bidders in ons midden weet daar niet van! Maar zie, is het met de mens tot het uiterste gekomen, dan wordt openbaar van welke geest hij is. Zelfs de natuurlijke mens bidt dan en zoekt een weg tot God. Jona bad. Dat is het wonder van de Heilige Geest. Dat was de windstoot van de almachtige God. Dat was de vervulling van het Woord des Heeren: 'Bid en u zal gegeven worden'. Was die belofte er dan niet voor die tijd gemeente? Jawel. De Heere is ons met Zijn heil en genade en beloften altijd voor. De beloften lagen er ook voor Jona, maar hij weigerde in zijn behoefeloosheid ervan gebruik te maken.

Zo is het nog! Het Woord des Heeren ligt geheel voor u open. De gehele Geest der genade en der gebeden staat er Borg voor dat God is de God van Zijn Woord! Maakt u er gebruik van? Waarom gaat u zo biddeloos uw weg? Waarom loopt u de Heere niet aan als een waterstroom? Waarom laat u de kostelijke beloften des Heeren liggen, die als parels verscholen liggen in het geheel van de Godsopenbaring? Bid en u zal gegeven worden, klopt en u zal worden open gedaan! God is de God van Zijn Woord. Wanneer beseffen wij dat? Wel, wanneer alle mensen hulp is afgesneden. Wanneer wij verzinken in de diepten van onze eigen ongerechtigheden. Dan gaan de beloften, die er allang waren, glanzen als parels en als sterren in de nacht van onze verlorenheid. O maak er gebruik van!

In Jona's ziel stond de Geest der gebeden op. Die Geest maakt scheiding tussen nood en zonde, tussen schuld en verlossing. Als het dan zo erg wordt, gemeente dat wij bijna stikken, breekt het hart door alles heen. Uit het graf naar het leven. Uit de hel van de Godverlatenheid naar de gemeenschap met de Heere. Uit de duisternis naar het licht. Al wat leeft heeft lucht en adem nodig. Zo blijkt van welke geest wij zijn. En waar wij dan zijn, dat doet er niet toe. Immers Jona bad uit de vis. Hij had een wonderlijk bidvertrek. Uit de buik van een vis, daar was wel de minst geschikte plaats om te bidden. Daar was het duister, daar was alles benauwdheid, daar was alles water. Niemand zag hem, niemand hoorde hem, behalve de Heere. O wat een wonder! Jona *bad!* Dat werd in de hemel genoteerd. Van Saulus staat geschreven in het huis van Judas de lederbereider in Damascus: want zie hij bidt.

Zijn er hier zulke bidders? Nee, ik vraag u niet waar u uw bidvertrek hebt, maar of u een bidvertrek hebt, waar u uw nood alleen met God uitworstelt. Of dat uw slaapkamer dan wel uw huiskamer, uw hooiberg, dan wel uw schuur is, of vul zelf maar in. Wat een wonder! Immers nooit komen wij tot het ware gebed zonder de genade van de Heilige Geest. Zie gemeente, het gebed *én* het geloof hangen zeer nauw samen. Immers er is geen gebed zonder *geloof* en geen geloof zonder *gebed!* Nu staat het een dan weer het ander op de voorgrond. Zinkt het gebed in, dan verslapt het geloof. Maar ook wanneer het geloof opwaakt, wordt het gebed geboren. Tot *wie* bad Jona? Tot een onbekende God? Nee, tot de Heere *zijn* God! Hoe is het mogelijk zegt u? Ja gemeente, de Heere begint een werk in een zondaar, terwijl de Heere weet wat van een zondaar is te wachten! Het verbond Gods zoals dat in Christus vastligt, is zo onwankelbaar, dat de Heere gerekend heeft, dat wij een geheel trouweloos volk zijn. Hij weet, zo staat er, wat er van Zijn maaksel is te wachten. Hoe zwak van moed en klein wij zijn van krachten en dat wij stof van jongs af zijn geweest. De Heere weet dit al. Daarom laat Hij Zijn raad niet in de war sturen door dwaze mensen, maar vervult die raad dwars door de ongehoorzaamheid van Zijn kinderen en dienstknechten heen. Tot den Heere zijn God. Een wonder van trouw en van ontferming. Zo zegt de Heere dat nog. *Uw* God, dat is het opschrift boven Gods heilige wet. Hij spreekt tot een ieder van ons. Zie wat u ermee doet! Uw God, zelfs in uw ondergang. Maar in zeer bijzondere zin tot een ieder, die het leven verliest om het in Christus te vinden. Wanneer u zelfs niet meer durft op te zien, het u allemaal onwaardig gemaakt hebt, toch de Heere *uw* God! Eeuwig wonder! Eeuwige trouw! Maar het is geen slaaptablet voor natuurlijke mensen, die zichzelf wat godsdienstig maken. Maar het is een geloofsgrond, een pleitgrond voor een worstelende bidder. O maak er dan gebruik van! Zie, als u nog een natuurlijk mens bent dat de Heere deze belofte aan u vervult. Zie, als u van deze Heere, die uw Heere is, bent afgezworven, dat u deze belofte weer met klem ontvangt.

Zo bad dan Jona. Zijn gebed staat in de verleden tijd. Toen hij of een ander dit optekende was het al achter de rug. Wat zegt, maar er staat toch: 'hij zeide', jawel. Maar eigenlijk is het een danklied, dat Jona houdt na zijn verlossing. En hij geeft weer wat hij ongeveer bad in de buik van de vis. Toen was het achter de rug. Maar hij herinnerde zich zeer wel, wat hij uit de ingewand van de vis heeft gebeden. Met die aroma, die geur, met die frisheid, met dat pas beleefd hebben. Zo is het nog. Wanneer wij in de tegenwoordigheid Gods hebben verkeerd, uit onze nood hebben geroepen door Hem zijn uitgeholpen, dan kunnen wij eigenlijk onze zielservaring onze gebeds- en geloofsworsteling maar eenmaal vertellen, zoals het geweest is. De rest is herhaling, oudbakken brood, soms verschimmeld brood waar de wormen uit kruipen. Dat is maar goed ook. Want anders zouden wij een God van de herinnering hebben, en niet de levende God, die dagelijks verzadigd met manna en met hemels brood begenadigt. Dat wil niet zeggen dat alle dagen gelijk zijn. Integendeel. Er zijn dagen in het leven van een christen die boven de anderen uitsteken omdat ze juichen van de grote daden Gods, die mogen worden gedacht. Denk maar aan de Psalmist: 'Ik zal gedenken, hoe voor dezen ons de Heer' heeft gunst bewezen'.

Jona's gebed is een gebed van het geloof. Hoor wat hij bid: 'Ik riep uit de benauwdheid tot de Heere en Hij antwoordde mij. Uit de buik des grafs schreide ik en Gij hoordet mijner stem'. Ziedaar de inleiding, het prelude. Het machtige voorspel tot dat de volle tonen van zonde en genade zullen worden aangeslagen, en ook ons hart mogen meenemen uit de ingewand van de vis naar de ingewanden van de barmhartigheid Gods. Het is toch eigenlijk een wonderlijk gebed. Want het is alle eeuwen na gebeden. Het is een en dezelfde Geest die in al Gods heiligen roept. Het is een geloof, een doop, een hoop, een God en Vader die daar is boven allen, en door allen en in u allen. Het is altijd weer opnieuw: zelf weet ik niet te bidden, maar de Geest des Heeren, bidt voor mij, ja in mij. Heeft het dan zin gemeente deze stof te bespreken? Ja voorzeker. Want ook dit gebed staat er voor u en mijn lering. Immers wat de een doorleeft is tot steun voor de ander. Wanneer ik in diepe nood ben en er komt iemand bij mij, die vertelt, dat hij uit de benauwdheid geroepen heeft en dat de Heere hem geantwoord heeft, dan is dat midden in mijn nood tot een bemoediging om de Heere ook aan te roepen.

En daarom stelt de Heere Zijn knecht Jona vanmorgen in ons midden en zegt: 'Luister naar hem'. En Jona wijst niet op zichzelf, maar op de Heere. Moed scheppen uit het behoud van een ander, verstaat u dat? Er zijn er hier wellicht, die menen, dat kinderen Gods nooit kan overkomen, wat hen overkomt. Welnu laten ze luisteren. 'Ik riep uit mijn benauwdheid tot de Heere'. Zo donker kan het niet worden, of wij mogen roepen. Al liggen wij aan de rand van de dood, ja al liggen wij aan de rand van de eeuwige afgrond, wij mogen roepen! Al schreeuwen alle duivelen uit de hel, zwijgt, u bent toch verloren en roepen tegen alles in. Al zegt uw hart: 'Eigen schuld. God gaat u terecht stellen. U heb niets anders verdiend'. Wij mogen roepen! Als slaan alle duivels u van binnen en van buiten, wij mogen roepen! Al denkt u nu ga ik er helemaal aan, wij mogen roepen! Al ziet de verlossing er uit als de echte ondergang, wij mogen roepen! Jona bad daar, waar hij dacht te sterven. Vreselijk was het voor Jona overboord gegooid te worden en door een zeemonster te worden opgeslokt. Vreselijk was het voor de Heere Jezus, alvorens overboord gegooid te worden in de eeuwige dood, in de Godverlatenheid, Zijn Gethsémané door te worstelen. En Hij ging vrijwillig. Hij ging onschuldig. Wat een dierbare Borg! Zei dat uw hart... ja? Jona gaat de dood in als een teken van Hem die Jona's dood moest doorworstelen. Uit die worstelende Borg wordt Jona bediend. We worden allen bediend.

Wat bidden zij dan? Och gemeente erg kort en erg indringend. Soms alleen maar: ach Heere, met veel zuchten en veel tranen. Soms weten we er geen woorden voor te vinden. Hizkia piept als een zwaluw en kirt als een duif. Ik riep, zegt Jona. Ik riep, zegt er een in ons midden. Ik roep, zegt er nog een. Dat is nog beter, want dan wordt u vandaag nog geholpen. Gods Woord staat er borg voor. Want er staat niet voor niets: 'Roep Mij aan in de dag der benauwdheid en Ik zal er u uit helpen!' Dat zegt de Heere die nooit heeft gelogen. De Heere is op roepafstand. Dat is even groot! 'Hij is nabij allen die Hem aanroepen allen die Hem aanroepen in der waarheid'. Wij hebben met een God te doen gemeente, 'die spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat er'. Hij is almachtig. Hoort u het? Almachtig. Jezus zegt: 'Mij is gegeven alle macht in de hemel en op aarde'. O dat pleiten op de almacht des Heeren. Heere voor U is toch niets te wonderlijk? Uw hand is toch niet verkort? Jona riep uit de angst tot de Heere. En hij verkreeg antwoord. Gods hoort alleen mensen die het alleen om de Heere en Zijn heil is te doen. Hij hoort geen Ezaus die hoe ook vol tranen, alleen maar de uiterlijke zegen begeren, maar de innerlijke zegen des verbonds niet tellen en niet begeren. God hoort geen zelfbehouders, die God als sluitstuk van hun vroomheid willen hebben en op zichzelf aan zijn. Hij hoort reddeloos verloren zondaren. Jona voelde zich reddeloos verloren om zijn zonden. Hij was verworpen. Nochtans schreeuwde zijn ziel om het heil des Heeren. Dat behaagde God. Hoort u dat? Het behaagt God dat verworpen zondaren Hem aanroepen. Die al maar zakken en zinken. Hij maakt het aanvankelijk nog erger. Toen God bezig was Jona's redder te zenden toen dacht Jona: nu is het gebeurd. Toen gleed hij door het keelgat van het monster zo zijn graf binnen. Dat was Jona's hellevaart. Zo? Ja zo! Uit de buik van het graf schreide ik. En Gij hoorde mijne stem.

Let op de tegenstelling: duisternis - licht. Jona was begonnen te roepen toen hij in de zee wegzonk. Toen werd het nog erger met hem. Toen riep hij niet alleen, maar hij schreide ook. Schreien is nog meer dan roepen. Dat doen wij niet alleen, wanneer God de dierbaarste panden van ons hart weggerukt. Niet alleen wanneer de leven smart opgolft tot niet gekende hoogten, maar ook wanneer wij staan voor het graf van onze eigen dode werken. Wanneer diepere inkervingen van het recht Gods in ons leven indaalt en wij staan voor onze dodelijke onvruchtbaarheid om de levende God te dienen. Dan zijn er Psalmisten die zeggen: ik doornat mijn bedstede met tranen. Hoezeer hier de oosterse hartstocht aan het woord is, nog altijd zijn er tijden, waarin wij ontroerd staan tegen de levende God met de schuld onzer ongerechtigheden. Maar zie gemeente, dan is daar juist het licht Gods ontferming op een niet gekende wijze. Want de Heere doorwondt om te helen. 'Hij doodt en maakt levend'. 'Hij doet tot de afgrond neder dalen en doet daaruit weder opkomen'. Dat is het juist dat het hart breekt. Het is God en God alleen die dit doet. Hoor de Psalmist die zegt: 'God heb ik lief, want die getrouwe Heer, hoort mijne stem, mijn smekingen en klagen, Hij neigt Zijn oor, ik roep tot Hem al mijn dagen. Hij schenkt mij hulp Hij, redt mij keer op keer'.

Gemeente wat een wonder. Moeders, al slapen zij beneden en de kinderen boven, horen de stem van hun kind midden in hun slaap. Maar de Heere hoort altijd. Hij neigt zijn oor. Zijn oren staan dag en nacht open over het geroep van Zijn volk. Merkt u wederom de Christus op? Want Hij staat hier midden in. Hij riep en kreeg geen antwoord. Keer op keer. Hoor Hem roepen: 'Mijn God, Mijn God waarom verlaat Gij Mij? En redt Mij niet, terwijl ik zwoeg en strij brullend klaag in de angsten die Ik lij, dus fel geslagen? Zei Ik Mijn God bij dag moog bitter klagen, Gij antwoordt niet; het zij Ik des 's nachts moog kermen, Ik heb geen rust, ook vind Ik geen ontfermen in mijn verdriet'. Zie gemeente, Hij kreeg geen antwoord, op dat Hij zou kunnen antwoorden aan de eerste de beste die vanmorgen tot Hem roept. De Heere laat roepers en schreiers niet hulpeloos sterven. 'Nooddruftige zal Hij verschonen'. Dan wist Hij de tranen van de ogen, dan redt Hij de zielen van de dood en de voet van aanstoot. Dat geeft moed aan ellendigen in ons midden. U hoorde mijne stem! Dat is een moedgeving om uit alle nood tot de Heere te roepen. Dit staat geschreven tot troost van oprechten. Welnu ik mag u die troost reiken, opdat u zou drinken. Jona roept u toe: houd maar moed, de Heere zal ook u verrassen, ook al licht u te kermen.

Na deze inleiding krijgen wij een uitvoeriger beschrijving van zijn nood. Hoor maar: 'Gij had mij geworpen in de diepte, in het hart der zeeën, en de stroom omving mij; Al Uw baren en uw golven gingen over mij henen en ik zeide: ik ben uitgestoten van voor uw ogen; nochtans zal ik de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen'. Zo gaat het toe gemeente, als wij in nood zijn. Jona wordt onder water van God geleerd. Daar roept hij: *Gij* hebt mij geworpen. Niet de schippers. Zij waren hoogstens middelen in Gods hand. Dat is dus Gods weg gemeente! God gaat met Jona onder water. Hij wil niet naar Ninevé, welnu dan gaat de Heere eerst met hem onder vier ogen. Jona bleef niet drijven, maar zonk. Loodrecht naar beneden. De stroom omving hem. Hij was reddeloos en werd meegesleurd. Al Uw baren en Uw golven gingen over mij henen. Wie zei dat? Dat woord kennen wij. David in Psalm 42. Is dat plagiaat, het gebruik maken van andermans woorden? Of is het napraten? Mensen die napraten zijn er genoeg. Wee ons wanneer wij geen eigen geestelijk leven kennen maar een van buiten geleerde les opzeggen. Wanneer het ons kinderlijk geestelijk vreemd is. Maar gemeente zo is het bij Jona niet. Daar is het waarheid in het binnenste. Maar hij drukt zich een en andermaal uit. In de nood werd het gebed levend: 'Maar de HEERE zal des daags Zijn goedertierenheid gebieden, en des nachts zal Zijn lied bij mij zijn, het gebed tot de God mijns levens'.

Amen